

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

ABONAMENTUL:
Pe un an: 25 lei
Cont nr. 45.10.4.09.2

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,
Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM
— serviciul export-import presă — Calea Griviței
nr. 64—66, P.O.B. 2001 telex 011226 — București.

Cibinium '76

În prima jumătate a lunii octombrie din acest an întreaga noastră țară a fost binecuvântată cu un soare dulce, dătător de bucurie, venit parcă să compenseze vremea destul de rece din august și septembrie. Pe lângă haina luminoasă a acestei mici veri, Sibiu, ba și alte multe localități din întregul nostru județ, a îmbrăcat, între 3—10 octombrie 1976, straie aparte de sărbătoare, cu prilejul desfășurării celei de a IX-a ediții a festivalului cultural-artistic Cibinium, festival care, asemenea altora din alte zone ale țării, a evidențiat bogatele resurse spirituale ale înzestratului nostru popor.

Având ca moto cuvintele Domnului Președinte al Republicii, Nicolae Ceaușescu: „... trebuie să sădim în conștiința oamenilor sentimentul răspunderii față de moștenirea înaintașilor, al hotărârii de a duce mai departe, în noile condiții istorice, făclia progresului și civilizației pe pământul României”, Comitetul județean de cultură și educație socialistă Sibiu a editat în limbile română și germană, redactor fiind Nicolae Scutea, un reușit caiet în care se oglindește, în cuvinte și imagini, o parte din avântul creator de bunuri spirituale și materiale din județul Sibiu. Materialele cuprinse în acest caiet, semnate de personalități de seamă ca: Simion Scutea, Carol Göllner, Mircea Tomuş, Mircea Oprea, Radu Ispas, Ion Negoitescu, Matthias Wiesener ș.a., au pregătit calea spre a pătrunde mai ușor semnificațiile superioare ale festivalului Cibinium '76, care s-a desfășurat sub genericul: „Contribuții sibiene la dezvoltarea artei și culturii naționale.”

Manifestările multiple ale festivalului Cibinium '76 au întărit întru totul acest generic. Încrestăm doar câteva puncte din acest extrem de bogat și variat program.

Astfel, Duminică, 3 octombrie: Vernisajul salonului județean de pictură „Personalități sibiene”, omagiu adus unor vrednici înaintași de pe aceste meleaguri sau care au trecut pe aici: Mihai Viteazul, Gh. Lazăr, Eminescu, Avram Iancu, Andrei Șaguna ș.a., „Înaintași ai artei și culturii sibiene”, „Te cîntăm, patrie dragă”, spectacol de poezie și creație corală sibiiană etc.

Luni, 4 octombrie: „Țării inima și versul”, recital de poezie și întâlnire cu reprezentanți ai „Cercului literar” care a funcționat la Sibiu între 1942—1947, publicul putînd să asculte cu acest prilej pe Nicolae Balotă, Eta Boieriu, Wolf Aichelburg, Ovidiu Cotruș, Cornel Regman, Horia Stanca, Ioanichie Olteanu ș.a., întâlnire la care a participat și I. P. S. Mitropolit Nicolae Mladin al Ardealului, însoțit de P. C. cons. Gh. Papuc, P. C. prof. I. Zăgărean și P. C. secretar eparhial F. Costea, în aceeași zi membrii ai fostului „Cerc literar” fiind oaspeți ai I. P. S. Sale la Reședința mitropolitană din Sibiu.

Marti, 5 octombrie: Simpozionul „Preocupări ale istoricilor sibiieni privitoare la problemele continuității poporului român pe aceste meleaguri”; Concert simfonic susținut de orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat Sibiu, în program figurînd, între alte compoziții, Suita tinerească, o valorificare simfonică a unora dintre cele mai cunoscute cîntece ale lui Timotei Popovici, lucrare a P. C. prof. Gh. Șoima, care s-a bucurat de un remarcabil succes, autorul fiind îndelung aplaudat. Întregul program al concertului, dirijat de P. Sârcea, a fost din plin gustat de auditoriu, „prilejuind clipe de adîncă trăire emoțională unui public pentru care sala teatrului s-a dovedit neîncăpătoare”, cum scria „Tribuna Sibiului” din acele zile.

Miercuri, 6 octombrie: Vernisajul expoziției „Repere și piese de schimb care înlocuiesc pe cele

Piine pentru suflet

Trepte ale comuniunii în Liturghie

Liturghia este slujba cea mai însemnată a Bisericii. Dacă am asemăna toate slujbele și rugăciunile Bisericii cu niște înălțimi care se ridică de pe pămînt spre cer, Liturghia ar reprezenta vîrfurile cel mai înalt al acestor munți, vîrf în care cerul se întîlnește cu pămîntul.

În Sfînta Liturghie se dă credincioșilor nu numai un dar oarecare, ci pe însuși Izvorul darurilor, pe Iisus Hristos.

Liturghia este slujba prin care se continuă în mod tainic și real jertfa de pe cruce a Mîntuitorului și se realizează taina unirii noastre cu Dumnezeu, prin Iisus Hristos în Sf. Cuminecătură.

„Prin Euharistie, zice Nicolae Cabasila, noi ne facem una cu Cel ce s-a întrupat și îndumnezeit, cu Cel ce a murit și a înviat pentru noi” (Despre viața în Hristos, p. 26—27).

Îndeplinind această unire a noastră cu Hristos, Liturghia răspunde dorului de unitate și comuniune între credincioși.

Unitatea și comuniunea săvîrșită prin Liturghie între credincioși vine în sprijinul năzuinței lumii întregi după unitate și comuniune. Astfel Liturghia devine model și sprijinitor a unității și comuniunii în lume.

În cele ce urmează vom urmări treptele pe care sînt chemați credincioșii să le urce în decursul Sfintei Liturghii pe drumul spiritual al unirii și comuniunii cu Dumnezeu și cu semenii.

Mai întîi trebuie să observăm că Liturghia realizează legătura și comuniunea credinciosului cu Dumnezeu, Cel unul în ființă și întreit în persoane. Ea este o slujbă de laudă pe care Biserica o aduce lui Dumnezeu, Tatăl, Fiul și Sfîntul Duh. De aceea ea este prefațată de Doxologie, care este un imn de laudă închinat Sfintei Treimi, izvorul cel dintîi al unității întregii creaturi. Această cunoștință și împlinire a unității și comuniunii neamului omenesc cu Creatorul ne-a adus-o întruparea Domnului nostru Iisus Hristos. Pentru aceea Doxologia începe cu imnul cîntat de îngerii la Nașterea lui Hristos: „Mărire Ție Celui ce ne-ai arătat nouă lumină. Mărire între cei de sus lui Dumnezeu și pe pămînt pace între oameni bunăvoire.” Într-adevăr, întruparea Cuvîntului lui Dumnezeu a deschis calea refacerii unității și comuniunii cu Dumnezeu. Păcatul înseamnă destrămarea ființei credinciosului, atît în persoană cît și în comunitate. Fiecare păcat ne separă în egală măsură de noi înșine, de Dumnezeu și de aproapele.

Întruparea lui Iisus Hristos — pe care Liturghia o vestește și ne învață să îl primim — ne readuce în stare de unire cu noi înșine, cu Dumnezeu și cu semenii noștri. Jertfa și taina euharistică refacă

astfel unirea noastră cu Dumnezeu, cu noi înșine și cu aproapele nostru.

Această unitate și comuniune cu Dumnezeu și cu semenii este înfățișată în chip simbolic în partea întîi a Liturghiei, numită Proscomidie.

Pregătindu-se darurile pentru Sf. Liturghie, se așază în mijloc Agnețul, care simbolizează pe Iisus Hristos, Mielul lui Dumnezeu, Cel ce jertfește și se jertfește pentru mîntuirea lumii. De o parte a Agnețului se pune o pîrtică pentru Maica Domnului, ca ceea ce a adus în lume pe Fiul lui Dumnezeu și se roagă neîncetat înaintea tronului ceresc. De altă parte se pun nouă pîrticele pentru pomenirea sfinților — ca cei ce au dobîndit cununa biruinței asupra păcatului; apoi sub Agneț se așază pîrticele pentru cei vii și pentru cei morți, care au alergat și aleargă întru dobîndirea mîntuirii cu ajutorul harului divin.

Cei adormiți și cei vii, cei ce au dobîndit cununa dreptății și cei ce se străduiesc să o primească sînt una, într-o comunitate al cărui cap este Iisus Hristos.

„Aceasta este taina cea mare, zice Simeon Tesaloniceanul, taina întrupării Fiului lui Dumnezeu, taina rămîinerii Lui între noi în chipul sfințitorului daruri. Dumnezeu între cei care se sfințesc prin harul jertfei lui Hristos. Taina petrecerii și legăturii multora în Unul singur; taina unității în comunitate și a comunității în unitate.” Biserica întregă este înfățișată acum, pregătită să ia parte la marea lucrare a iubirii lui Dumnezeu prin jertfa și taina euharistică.

Ideea unității și comuniunii cu Dumnezeu și cu credincioșii este de altfel înfățișată și în iconografia bisericilor ortodoxe. Dispoziția picturilor în bisericile noastre reprezintă această unitate și comuniune a întregii Biserici cu capul ei care este Hristos.

În locul cel mai înalt al cupolei este înfățișat chipul lui Iisus Hristos, ca Pantocrator, Cel ce ține toate și este atotputernic. Urmează apoi un rînd care înfățișează liturghia îngerească, după care și noi cîntăm împreună cu îngerii Atotputernicului Dumnezeu imnul: „Sfînt, Sfînt, Sfînt este Domnul Savaot, plin este cerul și pămîntul de mărirea Lui.”

Un rînd mai jos urmează icoanele care înfățișează pe prorocii Vechiului Testament, ca unii care au vestit venirea lui Mesia. Apoi chipurile celor patru evangheliști. Pe pereții laterali ai bisericii sînt icoanele sfinților, mărturisitori ai dreptei credințe, ca modele ale trăirii în comuniune cu Dumnezeu. În acest mod este reprezentată întreaga Biserică, așa precum spune Sf. Gherman în tâlcuirea sa: „Biserica este centrul

(Continuare din pag. 2)

din import”, realizate în județul Sibiu în anul 1976; Premiera piesei „Procesul lui Stefan Ludwig Roth”, pastorul luteran de la 1848 cu largi vederi democratice pentru timpul său, ca și altă premieră teatrală: „Aceste anotimpuri și cărări” de Eugen Onu.

Joi, 7 octombrie: „Contribuții sibiene la dezvoltarea artei și culturii actuale”, sesiune de comunicări, ca și simpozionul „Tradiții și prezențe sibiene”.

Alături de alte manifestări din acele zile pentru Duminică, 10 octombrie, încrestăm spectacolul folcloric de o vîdită frumusețe: „Nunta ciobănească”, de Cornel Dragoman și Gh. Șoima, susținut de Ansamblul folcloric al căminului cultural din Rășinari.

Se cuvine să reținem de asemenea evocarea, în localitățile lor de origine, a unor personalități culturale răsărite pe plaiurile sibiene, ca: Ioan Barac — la Alămor; Ilarie Chendi — la Dirlos; Ioan Piuariu — la Sadu; Lucian Bologa — la Marpod; Onisifor Ghibu, care a fost și profesor la Institutul nostru Teologic din Sibiu — la Săliște etc.

Cibinium '76 a însemnat, așadar, nu numai o ziditoare lecție de istorie națională, o îmbogățire lăuntrică pentru mîile de participanți la programul festivalului, ci și o nouă manifestare a multilateralei puteri creatoare a fiilor plaiurilor sibiene, români, germani și de alte naționalități deopotrivă.

Trepte ale comuniunii în Liturghie

(Urmare din pag. 1)

terestru, unde trăiește Dumnezeu ceresc cu oamenii.“

Întreaga dispoziția icoanelor din biserică ne arată caracterul hristocentric al așezământului întemeiat de Hristos pentru mîntuirea neamului omenesc.

În decursul săvîrșirii Sfintei Liturghii credincioșii sînt invitați prin rugăciuni stăruitoare să urce pe drumul unei întreprinderi unități cu Dumnezeu, cu ei înșiși și cu semenii:

- Comuniunea și unitatea prin dragoste
- Comuniunea și unitatea prin mărturisirea credinței celei adevărate și
- Comuniunea și unitatea cu Iisus Hristos prin împărțirea cu Trupul și Sângele Lui.

Întreita unitate și comuniune săvîrșită în Liturghie se împlinesc și se desăvîrșesc mereu prin lucrarea harului divin, prin pogorîrea Duhului Sfînt asupra darurilor aduse prin jertfă și asupra inimilor credincioșilor, pe care le curățește de tot ceea ce ar sta împotriva apropierei și comuniunii lor cu Dumnezeu.

Auzim în decursul Liturghiei îndemnul: „Să ne iubim unii pe alții ca într-un gînd să mărturisim.“ La care credincioșii răspund: (Să ne iubim și să mărturisim) „Pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfîntul Duh, Treime Sfîntă și nedespartită.“

Vedem, așadar, că unitatea și comuniunea credincioșilor prin credință este precedată de unitatea și comuniunea prin iubire. Pe „Taborul euharistic“ nu se poate ajunge fără iubire de Dumnezeu și de semenii. Dar cum iubirea de Dumnezeu este condiționată, după învățătura Domnului, de iubirea de semenii, pentru aceea în Liturghie sîntem îndemnați să ne iubim unii pe alții, înainte de a mărturisi aceeași credință. Căci „cel ce nu iubește pe fratele său, pe care îl vede, nu poate să iubească pe Dumnezeu pe care nu-l vede“ (I Ioan 4, 20).

Liturghia consideră — ca de altfel toată învățătura Mîntuitorului — că dragostea este condiție și atitudine indispensabilă pentru a ajunge la comuniunea în adevăr. Razele adevărului nu pot fi cunoscute și primite fără iubire. Unitatea credinței implică unitatea creată de iubire. Adevărul se descoperă în iubire. Dumnezeu însuși este iubire. Euharistia este taina iubirii lui Dumnezeu față de urmașii lui Adam. Pentru aceea ea este și mijloc și țel al iubirii credincioșilor întreolaltă. Așadar dragoste plină de credință și credință plină de dragoste.

Prin iubire dispar diferențele arbitrare dintre oameni, fără a se anula personalitatea fiecăruia, născîndu-se o comuniune — koinonia — care duce pe toți pe treptele desăvîrșirii. Dragostea ne eliberează de egoism. „În Liturghie nu devenim invidioși și încrezuți în prerogativele ce le avem, inteligența sau chiar virtuți, pentru că nimic nu este al nostru, ci toate ne sînt date în dar, pentru zidirea Trupului lui Hristos. Omul este scapat de orgoliu. Bogați și săraci, învățați sau simpli, tineri sau bătrîni, femei sau bărbați, sînt liberi de prejudecățile lor și se străduiesc să devină împreună Trupul lui Hristos“ (La spiritualité liturgique, în Contacts I, 1976, p. 7). În fața sfintei mese este învinsă inegalitatea, precum și toate barierele care despart și învrăjesc pe oameni. Aici credinciosul prețuiește valoarea lui din faptul că este iubit de Dumnezeu și poate să iubească și să ajute pe semenul său. Din acest punct de vedere am putea socoti Liturghia ca pe un imn de preamărire a iubirii lui Dumnezeu, care ni se dăruiește mereu spre mîntuire și care ne cheamă să trăim în comuniune unii cu alții prin iubire. Această iubire ne îndeamnă să ne considerăm singuri posesori ai adevărului, pentru că adevărul ca și iubirea sînt un bun al tuturor, sînt un dar dat de Dumnezeu tuturor oamenilor nu numai unuia.

Comuniunea și unitatea prin iubire sau pe treapta iubirii nu este sieși suficientă, ea trebuie să fie clădită pe temelia adevărului sau să ducă la mărturisirea lui. Pentru aceea în Liturghie comuniunea și mărturia lor sînt atît de strîns legate una de alta.

Este îndeobște cunoscut că Liturghia bizantină așază în mijlocul ei de multe veacuri ca pe un drapel mărturisirea Simbolului credinței, așa cum a fost formulat de sinoadele ecumenice I și II de la Niceea și Constantinopol de la 325 și 381. În locul multor simboale pe care le aveau în primele veacuri diferitele Biserici și care cuprindeau numai în parte mărturisirea credinței, Biserica a fixat în mod definitiv și plenar mărturisirea ade-

văratei credințe, ca pe o temelie pe care se întemeiază adevărul revelat.

Rostirea Simbolului credinței în decursul Sf. Liturghii este o mărturie a unității și comuniunii credincioșilor, întemeiată pe mărturisirea adevăratei credințe. „După cum sîmînța de muștar, zice Sf. Ciril al Ierusalimului, dintr-un mic grăunte își întinde împrejur multe ramuri, tot astfel și Simbolul credinței, în puține cuvinte, a cuprins, ca într-un sîn, toată cunoștința evlaviei din Vechiul Testament și Noul Testament“ (Cateheza IV).

Simbolul credinței a fost în istoria Bisericii creștine nu numai un far luminos și îndreptar al adevărului relevant, ci și o pavază împotriva asaltului atîtor eretici care au voit să schimbe și să altereze adevărurile propovăduite de Biserica. În zilele noastre el este monumentul și izvorul din care se alimentează și către care se îndreaptă eforturile tuturor celor ce vor să refacă unitatea și comuniunea Bisericilor.

Venim acum la treapta ultimă și cea mai deplină a unității și comuniunii care se realizează între Dumnezeu și credincioși pe de o parte, și între credincioși între ei, pe de altă parte, la comuniunea euharistică sau sacramentală, prin cuminecarea cu Trupul și Sângele Domnului.

Pentru ajungerea pe această treaptă a unirii cu Hristos, aflăm în Sf. Liturghie multe îndemnuri și rugăciuni pregătitoare. Înainte de marea rugăciune euharistică răsuna îndemnul: „Sus să avem inimile“, la care credincioșii răspund: „Avem către Domnul“. În ectenia după prefacerea darurilor întîlnim cererea: „Unirea credinței și împărțirea Sfîntului Duh cerînd, pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos-Dumnezeu, să o dăm“, prin care credincioșii cheamă pe Duhul Sfînt și doresc să rămîna în unirea credinței mărturisită, făgăduindu-se a închina întreaga viață lui Hristos.

Urmează apoi chemarea către marea Taină a Euharistiei: „Cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați.“ Trebuie să observăm că „frica de Dumnezeu“ nu este același lucru cu „frica de oameni“. „Frica de Dumnezeu“ înseamnă fiorul sfînt și evlavie adîncă a sufletului în fața negrăitului mister al comuniunii cu Hristos. E una din condițiile necesare pentru apropierea de această comuniune. Acum, mai mult ca oricînd, credinciosul trebuie să fie în comuniunea credinței și a dragostei cu semenii săi, precum zicem în Liturghia Sf. Vasile: „Ca noi toți care ne cuminecăm dintr-o singură piine și dintr-un singur potir, să fim uniți în comuniunea aceluiasi Duh.“

Unitatea și comuniunea credincioșilor în Euharistie este arătată în învățătura celor doisprezece apostoli, cap. IX, prin cuvintele: „După cum această piine făcută era împărțită (pe dealuri) și adunîndu-se s-a făcut una, așa să se adune Biserica Ta de pe toată fața pămîntului în împărăția Ta.“

Unitatea și comuniunea care se realizează prin Taina Euharistiei prezintă treapta cea mai înaltă a unirii credincioșilor cu Hristos și modul cel mai desăvîrșit al trăirii acesteia. Prin ea devenim mădulare vii ale Trupului tainic al lui Hristos și El devine Capul acestui trup, precum zice Ap. Pavel: „De acum nu mai trăiesc eu ci Hristos este cel ce trăiește întru mine“ (Gal. 2, 20).

Din Taina Euharistiei țîșnește ca dintr-un izvor unitatea noastră a tuturor.

Sfîntul Ioan Gură de Aur, dezvoltînd citatul de la I Cor. 10, 11, se întreabă: „Ce devin cei ce se împărțesc? Și tot el răspunde: Trupul lui Hristos. Nu multe trupuri, ci un trup, fiindcă după cum piinea e unirea mai multor boabe adunate, așa încît să nu se arate grăuntele, ci ca să fie acel grăunte, fără ca la unirea lor să fie sădită deosebirea dintre ele, tot așa și noi ne unim unii cu alții și cu Hristos“ (Epistola 1 către Corinteni).

În acest chip Sf. Liturghie este o școală și un mijloc al împlinirii dorului după unitatea și comuniunea cu Dumnezeu și cu aproapele. În decursul săvîrșirii ei se împlinesc îndemnul Apostolului Pavel: „Străduiți-vă să păstrați unitatea Duhului prin legătura păcii. Nu există decît un trup, un Duh la care ați fost chemați cu aceeași nădejde, un Domn, o credință, un botez, un Dumnezeu, un Părinte al tuturor și care este deasupra și în toți“ (Efes. 4, 4—6).

Săvîrșirea ei în graiul poporului, ca să fie înțeleasă de toți românii, în cursul multor secole, a fost un factor de unitate și comuniune între toți fiii Bisericii noastre.

† VASILE
Episcopul Oradiei

CUVÎNT la sărbătoarea Intrării în biserică *)

Istoria Bisericii creștinești de la începutul ei pînă în ziua de astăzi este cartea cea mai sigură din care creștinul poate cunoaște dezvoltarea legii lui Dumnezeu, precum că și Biserica creștinească este un trup duhovnicesc, pe care Dumnezeu într-un chip minunat l-a întemeiat, l-a scutit și l-a întărit pentru creșterea, mîntuirea și fericirea neamului omenesc. Istoria ne arată că Biserica creștinească la început a fost foarte mică și că creștinii puțini care au alcătuit dintîi creștinătatea au fost de multe ori în frica cea mare pentru stingerea Bisericii creștinești.

Lucrul lui Hristos n-a fost lucru omenesc, ci dumnezeiesc. El a știut că toate făgăduințele Lui se vor împlini; El a prevăzut că la început puțini oameni vor primi învățătura Lui și apoi cu vremea tot mai mult se vor înmulți creștinii și că creștinătatea va birui în sfîrșit păgînismul și se va întări pentru toate veacurile. De aceea a asemănat El Biserica creștină cu sîmînța de muștar zicînd: Pre-cum sîmînța de muștar este mică atunci cînd se seamănă, dar apoi se face dintrînsa pom mare, așa și Biserica creștinească la început va număra puțini credincioși, dar apoi se vor înmulți aceștia în toată lumea. Istoria ne arată mai departe că cuvîntul lui Hristos a fost adevăr, căci vedem astăzi legea lui Dumnezeu lătită și întărită în toată lumea. Din această împrejurare învățăm că legea aceea care a propovăduit-o Hristos este dumnezeiască, prin urmare legea noastră este legea dumnezeiască, pentru că legea noastră este aceea pe care a propovăduit-o Hristos.

De vom citi mai departe Istoria bisericească, ne vom convinge că legea cea propovădită de Hristos este lumină; nu e așa dar de mirare, dacă aflăm în istoria creștinătății că credincioșii cei dintîi ai legii dumnezeiești, fiind luminați cu lumina învățăturilor lui Hristos, se nevoiau pentru întemeierea unor așezăminte de luminare, adică pentru înființarea școlilor, unde copiii lor să se adape desăvîrșit cu lumina cunoștinței. Din descoperirea lui Dumnezeu au cunoscut foarte de timpuriu că chemarea cea mai sfîntă a creștinului este luminarea minții, pentru că creștinul, dacă rămîne cu mintea și cu sufletul său în întuneric, nu se poate face mădular vrednic al Bisericii lui Dumnezeu, care este trup duhovnicesc și care este întemeiată pe lumina cunoștinței de Dumnezeu. De ne vom aduce aminte de cuvintele Mîntuitorului, pe care le-a spus El apostolilor cînd i-a trimis în lume spre lățirea legii lui Dumnezeu, numai decît vom afla că singur Mîntuitorul înainte de toate a poruncit apostolilor ca să lumineze popoarele, căci le-a zis lor: „Mergeți, învățați toate neamurile“ (Matei cap. 28, st. 19). Apostolii au împlinit desăvîrșit porunca aceasta a Mîntuitorului, căci ei nu numai învățau, ci porunceau și altora, pe care i-au așezat de locuitori ai lor, ca să învețe popoarele; de aceea atît Hristos cît și apostolii și următorii lor învățau pe credincioși în toate împrejurările și-i luminau. Pentru aceasta nu e de mirare dacă aflăm în Istoria veche a Bisericii lui Hristos, că obștile creștine întemeiară școli pentru luminarea copiilor lor. Creștinii cei vechi nu cruțară nici o cheltuială pentru luminarea copiilor lor, ceea ce se vede destul de acolo, că pe lîngă școlile satești și orașenești au înființat și școli mai înalte pentru pricopsirea cea mai mare a copiilor lor, precum și a aceluia care vreau să se facă preoți sau dascăli.

Una din cele mai însemnate școli a creștinilor dintîi a fost cea din Alexandria, căci aici se aflau din vremile cele mai vechi mulți bărbați învățați, precum și biblioteca cea mai vestită, ai cărei întemeietori au fost împărații Egiptului. Se zice că însuși Evanghelistul Marcu, cel care după învierea Mîntuitorului a primit legea lui Dumnezeu și a fost ucenic și tîlmăcitor al apostolului Petru, ar fi pus temelia școlii creștinești din Alexandria. Și în Antiohia, care era locul scăpării apostolilor și a altor creștini, cînd s-a ucis sf. întîiul arhidiacon Ștefan, au fost școli vestite în veacul al IV-lea. Din școlile antiohiene au ieșit așijderea mulți bărbați învățați, precum sînt: Teodor, episcopul Iraclei, episcopul Eusevil, Ciril, episcopul Ierusalimului, Apolinar, episcopul Laodicheei, Efrem diaconul, Diodor, episcopul Tarsului, care a fost dascălul

(Continuare în pag. 4)

* Redăm o parte din predica mitropolitului Andreiu Șaguna la praznicul Întării în biserică a Maicii Domnului (21 noiembrie), din care se desprinde, ca și din alte multe materiale rămase de la el, grija marelui ierarh pentru ridicarea, prin școală, a obștei românești din Transilvania, pe care o păstora în urmă cu 100 de ani.

200 de ani de la nașterea lui

IOAN BARAC

Parafrazînd un stih al poetului Ioan Alexandru aș începe aceste însemnări aniversare cu întrebarea: „De Ioan Barac cine mai are știre?” El este pomenit numai în istorii literare și cursuri universitare pentru că n-a fost un scriitor de mare talent. Dar a fost foarte citit în timpul vieții și rîvna sa culturală la începuturile literaturii românești din Transilvania merită un cuvînt de bună pomenire și de sinceră prețuire acum la aniversarea a 200 de ani de la nașterea sa.

Născut în anul 1776 în satul Alămor de lângă Ocna Sibiului, Ioan Barac a studiat la Aiud și la Cluj. După desăvîrșirea studiilor se stabilește la Brașov, oraș în care își desfășoară rodnică activitate culturală pînă la sfîrșitul vieții. A fost întîiul dascăl normalicesc la vechea școală românească din Scheii Brașovului, unde s-au perindat și alți vrednici cărturari ardeleni; a fost apoi translator la primăria orașului Brașov pînă în 1848, anul morții sale.

Ioan Barac este unul din precursorii presei românești din Transilvania. În anul 1837 scoate, ajutat de Rudolf Orghidan și Johann Göt, Foaia Duminicii, primul periodic românesc din Transilvania. Orghidan finanța publicația, Göt era tipograful, iar Ioan Barac — redactorul. N-a apărut decît un an (52 de numere), ca publicație bilunară, redactată după modelul unor reviste germane-magazin. Și-a încetat apariția din cauza lipsei de „prenumerante” (abonați) și mai ales pentru că din anul următor, din 1838, Gh. Bariț, cu alt orizont cultural și cu altă vocație ziaristică, va scoate publicații superioare: Gazeta de Transilvania și Foaia pentru minte, inimă și literatură. O cercetare a colecției Foaie Duminicii ne arată că publicația aborda probleme foarte variate (istorie, geografie, tehnică, cultură generală) din dorința crezului iluminist al redactorului de a răspîndi cunoștințe folositoare în rîndul poporului. Găsim chiar idei foarte înaintate pentru perioada de început a secolului al XIX-lea, cum ar fi aceea a necesității dezvoltării unei industrii proprii, pe care o subliniasse înaintea sa D. Golescu în a sa Însemnare a călătoriei... Iată ce scrie Barac într-un articol de popularizare despre „Napul de zahăr”: „Așadar pentru ce să trimitem noi sume de bani mulți, în țări depărtate după acest fel de mărfuri dacă crește și la noi acest lucru din care să poată face și aici? Numai să se înmulțească rodul și fabricile acestea.” Judecînd după materialul publicat în Foaia Duminicii, putem aprecia că, în condițiile anului 1837, gazeta redactată de Barac, cu toate imperfecțiunile inerente oricărui început, a fost o realizare meritorie.

Dacă „finul Pepei” făcea cunoscute cititorilor „năzdrăvaniile lui Nastratin Hoge”, Ioan Barac este primul care traduce în românește „Toată viața, istețiile și faptele minunatului Tilu Buhoglindă cele de rîs și minunate la citire spre trecerea de vreme în zilele sau ciaturile omului cele de odihnă”. Traducerea lui Barac a apărut în anul 1840 și recenta antologie „Cărțile populare în literatura românească”, datorată lui I. C. Chițimia și Dan Simonescu, reproduce tîlmăcirea lui Barac despre Eulenspiegel, acest Păcală al poporului flamand.

Într-un preambul către cititori, Ioan Barac mărturisea intenția moralizatoare cu care s-a ostenit la alcătuirea acestei tîlmăciri. Prin tendința didactică a scrierilor sale, Ioan Barac inaugurează o coordonată fundamentală a literaturii transilvănene din toate timpurile care n-a fost străină de superioare rațiuni pedagogice: „Între altele din lume / Mai cetiți și alte glume / Iubiților cetitori / Că sînt firi bune și rele, / Pildă a lua din ele / Ca o grădină de flori” / — ne spune Barac în prefața acestei îndrăgite cărți populare, așa cum în paginile „Foaie Duminicii” își sfătua cititorii să nu devină robi ai banului: Să nu porți banul în pungă / Vreme multă și prea lungă / Că numai îl năra-vești / Și el apoi deprinde / Cu năravul a te vinde / Ca să nu-l mai stăpînești.” Ioan Barac traduce în românește cea mai celebră dintre colecțiile de povești populare din întreaga literatură universală, 1001 de nopți. Fragmente din Halima, cum mai este cunoscută această carte, au circulat în manuscris pe teritoriul patriei noastre încă din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea sub formă de roman popular, prima traducere manuscrisă, care ni s-a păstrat doar fragmentar, datînd din anul 1782, realizată în Scheii Brașovului. Prima ediție tipărită o realizează cărturarul Gherasim Gorjan din Rm. Vilcea, care tipărește cîteva volume din marea colecție de povești orientale între 1835—1858. Aproape concomitent apare

tîlmăcirea lui Ioan Barac (1836—1840), în patru volume, la Brașov, realizată după ediția germană a lui Galland. Edițiile numeroase pe care le-au cunoscut aceste două cărți populare traduse de Ioan Barac atestă prețuirea lor din partea cititorilor. Sigur că „traducțiile” lui Barac au astăzi doar o valoare documentară. De frumusețea mirifică a povestirilor orientale au fost atrași un șir de scriitori români (Emil Gîrleanu, Liviu Rebreanu, Mihail Sadoveanu, Eusebiu Camilar ș. a.), care au încercat să dea veșmînt românesc acestor fermecătoare povestiri, dar Barac era începătorul. Eminescu însuși prețuia în chip deosebit acest „Aravicon mitologic” pentru că imaginea lor apare în creația sa: „Să mi să pară cum că crești / De cum răsare luna / În umbra dulcilor povești / Din nopți o mie una.”

Faima literară a lui Barac se datorează însă scrierii „Istoria prea frumosului Arghir și a prea frumoasei Elena cea măiastră și cu părul de aur”, a cărei primă ediție a apărut la Sibiu în 1901. Opera a cunoscut o neobișnuită popularitate în epocă. Scriitorii generației de la 1848 mărturisesc că a fost una din lecturile lor preferate. De pildă Grigore Alexandrescu în „Satiră Duhului meu” spune: „Nu mai ești tu acela care-n copilărie / Știai pe dinafară vestit-Alexandrie / Și viața ciudată a unui crai cuminte / Care lăsa pe dracu fără încălțăminte.” Ultimele două versuri se referă la scrierea lui Ioan Barac. La Ioan Heliade Rădulescu în scrierea autobiografică „Dispozițiile și încercările mele de poezie”, citim că scrierea lui Ioan Barac i-a produs o impresie neobișnuită și a constituit modelul primelor sale versificări: „Mai un an am fost slobod și nu-mi petreceam vremea decît la o stîină de oi, unde păstorii aveau felurime de cărți. Mai pe urmă veni din Brașov acestor păstori și Istoria lui Arghir. Cînd văzui însă pe Arghir, eram în ceruri de bucurie: învățați mai într-o săptămînă cîntarea întîi.” Cum se explică răsunetul extraordinar de mare al acestei cărți a lui Ioan Barac. Lămurirea ne-o dă istoricul literar D. Popovici în lucrarea Literatura română în epoca luminilor: „Înlocuind numele lui Arghir cu acela al lui Făt Frumos și numele Elenei cu acela al Ilenei Cosînzeana, ajungem la unul din cele mai bogat ramificate basme din literatura populară română.”

Ioan Buzași

† Profesorul AUREL DECEI

S-a stins fulgerător în vîrstă de 71 de ani cunoscutul istoric, profesorul Aurel Decei, renumit specialist în limbile orientale, care, după numeroase studii privitoare la o seamă de probleme capitale ale istoriei noastre medievale, elabora o vastă istorie a Imperiului Otoman, în strînsă legătură cu trecutul patriei noastre, pregătea un volum de documente referitoare la Mihai Viteazul, împreună cu Domnul profesor C. Duzechievici și lucra împreună cu Domnul C. C. Giurescu la Marele Dicționar istoric al României.

Profesorul Aurel Decei a publicat după cum se știe și unele studii privitoare la istoria noastră bisericească, cum sînt îndeosebi cele referitoare la Mitropolitul Ghenadie și Inochentie Micu.

În ultima vreme pregătea o serie de studii și conferințe publice referitoare la *Ctitoriile românești de la Muntele Athos și Relațiile Patriarhiei din Constantinopol și Țările Române*.

Originar din comuna Gura Rîului, după ce a peregrinat de-a lungul și de-a latul Europei, adunînd, cu pietate, din toate marile arhive mii de documente, referitoare la istoria poporului nostru, acest fiu credincios al Bisericii străbune a ținut să fie înmormîntat în satul său natal, alături de țărani și strămoșii lui.

La această tristă îngropăciune — 28 aprilie 1976 — Mitropolia Ardealului a fost reprezentată prin P. C. profesori Teodor Bodogae și Mircea Păcurariu, iar Episcopia de Alba Iulia prin Domnul Ion Berciu.

S-au rostit cuvinte de laudă și de cinstire pentru ilustrul dispărut de către reprezentanții Ierarhilor ardeleni.

† EMILIAN
Episcop de Alba Iulia

Abonații gazetei noastre sînt rugați să-și achite abonamentele pe 1977 pînă în 31 decembrie 1976.

Abonamentele neachitate în timp util se sistează.

Numărul nostru de cont este

45.10.4.09.2. B.N.R.S.R. Sibiu.

Vizită frățească la Sibiu

În a doua jumătate a lunii august și începutul lui septembrie 1976 s-a aflat în țara noastră, la invitația Asociației „România”, corul coloniei române din Viena, înființat la sfîrșitul secolului trecut din inițiativa Societății „România Jună” din capitala Austriei.

În 25 august a. c. acest cor a vizitat Mănăstirea Putna, unde, la mormîntul domnitorului Ștefan cel Mare, a depus o urnă de argint în semn de

Vizita corului coloniei române din Viena.
În fața catedralei mitropolitane din Sibiu.

cinstire a memoriei marelui nostru voievod. Semnată de președintele acestei colonii, Dr. Vinzenz Przepolski, cu acest prilej s-a trimis o telegramă omagială Domnului Nicolae Ceaușescu, Președintele Republicii Socialiste România, din care încreștam următoarele:

„Colonia română din Austria, credincioasă tradițiilor Societății „România Jună” din Viena, care,

în 1871, la îndemnul marelui poet Mihail Eminescu, a adus la Putna omagiul ei de recunoștință către ctitorul de țară Ștefan cel Mare, ține să reînnoiască aici, pe pămîntul patriei de origine, legămîntul de a păstra și transmite mai departe limba, cultura și sentimentele patriotice românești.

Cu acest prilej, vă rugăm să primiți expresia admirației și profundului nostru respect față de opera pe care o desfășurați pentru propășirea României, pentru buna înțelegere între popoare și întronarea păcii în lume.”

După ce a vizitat multe zone din țară și centre eparhiale, în 30 și 31 august acest cor — compus din peste 40 persoane, avînd ca dirijor pe d-l Ernest Jankovitsch, om cu multă pasiune pentru arta muzicală — a vizitat orașul Brașov și împrejurimile, biserici și oficiul nostru protopopesc, iar în 1 și 2 septembrie a vizitat orașul Sibiu, fiind totodată oaspeții Î. P. S. nostru Mitropolit Nicolae. Din grupul oaspeților a mai făcut parte P. C. pr. Marin Braniște, parohul bisericii ortodoxe române din Viena, și d-l Ioan Iusco din partea Asociației „România”.

Prima întîlnire a Î. P. S. nostru Mitropolit Nicolae cu oaspeții din Austria a avut loc joi, 2 septembrie 1976, ora 12, în Catedrala mitropolitană din Sibiu, cu care prilej s-a săvîrșit o scurtă slujbă religioasă de către un sobor de preoți și diaconi, răspunsurile fiind date de corul menționat, care are pregătută întreaga Sf. Liturghie.

La sfîrșit, în numele Î. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, P. C. vicar Tr. Belascu a rostit un cuvînt de bun venit oaspeților vienezi, care, în continuare, au interpretat Fericitile, din Catavasiile Întîmpinării și alte cîntări bisericești. Atît răspunsurile de la sf. slujbă cît și cîntările mai sus specificate au fost interpretate cu multă măiestrie și cu o deosebită căldură și sensibilitate sufletească.

Preoții aflați la cursurile de îndrumare, prezenți de asemenea în catedrală, au interpretat, sub con-

(Continuare în pag. 4)

Cuvînt la sărbătoarea Intrării în biserică

(Urmare din pag. 2)

Sfîntului Ioan Gură de Aur și alți mulți. Văzînd creștinii însemnătatea școlilor din Antiochia n-au pregetat a înființa școli și în alte orașe și sate și așa pe rînd s-a înmulțit numărul școlilor în toată Siria.

De vom cerceta și mai departe cărțile istoriei bisericești ne vom convinge deplin că între creștini niciodată n-au lipsit bărbați învățați, care nu numai se nevoiau pentru lăzirea Evangheliei lui Hristos, ci încă și apărau cu bărbăție adevărul ei împotriva minciunii. Această apărare bărbătească a învățăturilor creștinești a convins pe foarte mulți învățați păgîni de răcirea învățăturilor păgînești și apoi primeau aceștia legea lui Dumnezeu și se făceau apărătorii cei mai înfocați ai învățăturii evanghelice, pe care o adevereau, și cu moarte mucenicească apărau sfințenia învățăturii lui Hristos. Filosoful păgîn Atenagora din Atena a început să citească Sfînta Scriptură cu acel gînd, ca să arate greșelile învățăturii creștinești și să dovedească bunătatea păgînismului; însă curînd și-a schimbat cugetul, pentru că citind cu băgare de seamă Sfînta Scriptură s-a convins de adevărul cel neclintit al învățăturii lui Hristos, precum și de învățăturile cele mincinoase ale păgînismului și s-a făcut apărător mare al legii lui Dumnezeu.

Duhul acesta adevărat creștinesc al părinților dreptcredincioși, cu care ei se nevoiau pentru creșterea și învățătura pruncilor lor, s-a arătat lămurit și în Sfîntii Ioachim și Ana, părinții Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria, chiar și atunci cînd încă nu venise plinirea legii lui Dumnezeu; pentru că ei pe unica fiică a lor, Maria, fiind de trei ani au dus-o în biserică, au închinat-o lui Dumnezeu, au lăsat-o în lăcașul cel de feciorie lîngă biserică din Ierusalim, care era zidită de Solomon. Despre aceasta citim următoarele în Viața Sfinților: Erau pe lîngă perețele bisericii, împrejur, case de piatră, treizeci la număr, despărțite una de alta, iar peste acelea erau alte case peste acelea și al treilea rînd; și așa au fost cu totul nouăzeci de case cu toată îndemînarea spre petrecere. Deci întru acele case erau lăcașuri pentru feluri de fete; anume, deosebit viețuiau fecioarele care erau date spre slujba lui Dumnezeu pînă la o vreme, deosebit viețuiau văduvele cele ce se făgăduiau a sluji lui Dumnezeu pînă la moarte, precum a fost Ana proorocița, fata lui Moaui; și iarăși deosebit viețuiau bărbații care se chemau nazarei, petrecînd în chipul călugărilor. Deci, în lăcașul de fecioare ce era lîngă biserică a fost dată prunca cea de trei ani, Preacurata Fecioara Maria, fiind orînduite lîngă dînsa fecioare mai bătrîne, iscusite în Scriptură și în lucrul mîinilor, pentru ca din copilăria ei să se deprîndă dumnezeiasca pruncă în Scriptură și în lucrul mîinilor. Și o cercetau pe ea sfinții ei părinți Ioachim și Ana, iar mai virtos Sfînta Ana. Și a învățat dînsa de grabă atîta carte și alte lucruri de mîna, încît pentru priceperea ei era tuturor spre mirare; apoi lucra dînsa mai virtos acel fel de lucru care putea să fie de trebuință preoților la slujba bisericii.

Fapta aceasta cu care dumnezeieștii părinți Ioachim și Ana au adus pe prunca lor în biserică Domnului și au închinat-o lui Dumnezeu, lăsînd-o lîngă lăcașurile fetițelor lîngă biserică spre creștere și luminarea ei, a cinstit-o Biserica noastră totdeauna și a ridicat-o la praznic și se cheamă Intrarea în biserică a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria. Acest praznic se serbează în tot anul în ziua de astăzi și printrînsul Biserica lui Hristos nu prăznuiește numai pomenirea zilei cînd Maica Domnului, fiind pruncă de trei ani, s-a adus de părinții săi la biserică și s-a dat spre creștere, ci totodată, după pilda aceasta a dumnezeieștilor părinți Ioachim și Ana și după duhul legii creștinești, aduce aminte Biserica tuturor părinților ca să aibă grija cuviincioasă pentru creșterea și luminarea copiilor lor și să nu crute nici o cheltuială sau osteneală în privința aceasta, pentru că roadele creșterii bune sînt așa de mari, așa de multe și așa de folositoare încît acelea fericesc pe om și în această viață și în cea viitoare. De aceea zice Sirah la cap. 22, st. 6: „Certarea și învățătura sînt în toată vremea înțelepciune.” Iar Solomon, la cap. 29, st. 17, zice: „Învăț pe fiul tău și te va odihni și va da podoabă sufletului tău.”

Unele din multele împrejurări care ne povățuiesc către cunoașterea folosului mare ce urmează din creșterea cea bună și din luminarea tinerimei noastre este într-adevăr asemănarea omului celui învățat și celui neînvățat cu soarele de vară și cu cel de iarnă. Omul cel învățat pe drept se poate

asemăna cu soarele de vară, căci precum acesta reînviază cu căldura sa toate plantele și toți pomii și-i face ca să rodească și să dea hrană la tot felul de viețuitoare, așa și omul învățat nu știe a se ocîrmi bine numai pe sine și a săvîrși bine lucrurile sale, precum și a trage cel mai mare folos din sudoarea ostenețelor sale, ci încă ajută și pe alții cu sfatul său și cu purtarea sa cea înțeleaptă și bine socotită. Iar omul neînvățat seamănă cu soarele de iarnă, căci precum acesta deși luminează și strălucește, totuși nu are nici o putere ca să învieze plantele și pomii, așa și omul neînvățat nu sporește în lucrurile sale, căci nu se știe afla întrînsele; el nu e în stare să facă nimic de la sine și orice face nu face după pricepere, ci numai după obicei. Acesta îl povățuiește pe el numai în lucruri cunoscute, pentru aceea el nu se încumetează a întreprinde vreun lucru nou, care foarte lesne l-ar putea face, dacă ar fi fost învățat. Căci învățătura dă omului hărnicie pentru gîndire și judecată, cu a căror ajutorință se încumetă omul a întreprinde și un lucru nou, de unde gîndește că-i va veni folos. Așadar tot același soare este vara, care este și iarna, dar lucrurile lor sînt foarte departe una de alta; așa și omul învățat și cel neînvățat tot același om este, căci deopotrivă este zidit de Dumnezeu, ca și cel neînvățat, dar deosebirea ce se arată dinafară între cel învățat și între cel neînvățat este că cel învățat se bucură de roadele bune creșterii și ale luminării, iar cel neînvățat este lipsit de aceste bunătăți. Apoi dacă vom privi la firea noastră, încă ne vom convinge de lipsa cea neapărată a creșterii, pentru că vedem în noi minte, pricepere și judecare; însă toate aceste însușiri frumoase ni s-au dat de la Dumnezeu cu scop, ca acestea să se deștepte, să se lumineze și să se aducă la desăvîrșire prin creștere. Prin urmare vrea omul ca să aibă folos de la minte, de la priceperea și de la judecata sa, însușiri care îl înalță pe el peste celelalte viețuitoare, negreșit trebuie să fie învățat și povățuit în școli. De adevărul acesta ne putem convinge cînd vom socoti că un pămînt bun numai atunci rodește mult, cînd e lucrat bine și semănat cu sămînță bună. Așa și însușirile minții omenești numai atunci vor produce în om lucrări bune și niște cunoștințe folositoare, cînd acelea vor fi deșteptate și cultivate în școli prin dascăli harnici.

Deci, iubitorilor ascultători, cuvintele ce vi le-am spus vouă aici băgați-le în inima voastră și în sufletul vostru și să fie veșnic înaintea ochilor voștri. Străduiți-vă din toate puterile ca să întemeiați școli pentru creșterea și luminarea copiilor voștri. Grații și povestiți fiilor voștri cînd se vedeți acasă și cînd mergeți pe cale și cînd sînteți la cîmp și în pădure, cum voiește sfînta Maica noastră Biserica, ca tot creștinul să fie învățat în legea lui Dumnezeu și să fie luminat cu mintea pentru aș aduce economia sa cu folos. Trebuie să fiți toți pătrunși de adevărul acela, că părinții nu sînt datori a se îngriji numai de hrana trupeză a copiilor lor, ci de hrana minții și a sufletului acela. De aceea Sf. Apostol Pavel poruncește Efesenilor la cap. 6, st. 4, zicînd: „Voi, părinților, creșteți pe fiii voștri întru învățătura și certarea Domnului.” Apoi din viața de toate zilele știm și vedem că nici un tată nu s-a căit pentru că și-a dat la școli pe fiii săi, ci s-au căit toți părinții aceia care nu și-au dat pe fiii lor la școli, căci astfel de părinți nu numai că nu au nici o deosebită bucurie de copiii lor, ci le pare și rău cînd văd că părinții care și-au dat copiii la școli, și din aceștia s-au făcut bărbați aleși, au folos și bucurie de aceștia și se laudă de către toți, precum scrie și înțeleptul Sirah la cap. 30, st. 2—7: „Cel ce ceartă și învață pe fiul său, folos va avea de el și între cei cunoscuți se va lauda și înaintea prietenilor se va bucura de el. Și dacă moare tatăl unui asemenea fiu, se pare ca și cum n-ar fi murit, pentru că a lăsat după sine un asemenea sieși.” Iar în pildele lui Solomon, cap. 10, st. 1, citim: „Fiul înțelept înveselește pe tatăl său și fiul neînțelept întristează pe mama sa.”

În sfîrșit încă odată vă mai sfătuiesc și vă jur pe voi, iubitorilor ascultători, în numele unuia născut Fiul lui Dumnezeu, al Domnului și al Mintuitorului nostru, care legea despre unul adevăratul Dumnezeu a întemeiat-o pe lumina minții omenești, ca să luați aminte cu inima voastră la cuvintele care vi le-am spus vouă astăzi despre creșterea fiilor și fiicelor voastre și să le păziți și să vă purtați după ele; căci cuvintele acestea nu sînt cuvinte deșarte, ci sînt cuvinte bine socotite, spre folosul vostru și spre folosul fiilor și al tuturor urmașilor voștri. Amin.

Vizită frățescă la Sibiu

(Urmare din pag. 3)

ducerea P. C. prof. Gh. Șoima: „Cînd frații sînt împreună” (Ps. 132).

La reședința mitropolitană a urmat apoi o recepție, în cadrul căreia P. C. pr. M. Braniște a mulțumit pentru primirea de care s-au bucurat. P. S. Sa a evocat totodată o seamă de personalități transilvănene cu rol important în viața românilor din această parte de țară, care au avut legături cu Viena, între care se numără și I. P. S. Mitropolit Nicolae Mladin.

„În amintirea petrecerii mele la Viena — a spus între altele I. P. S. Mitropolit Nicolae în cuvîntul adresat oaspeților — vă primesc acum la reședința aceasta mitropolitană cu toată dragostea și cu toată prietenia.”

În continuare, I. P. S. Sa a făcut o prezentare a vieții bisericești din Transilvania, unde există strînse legături ecumeniste între culțele religioase, viața religioasă din întreaga noastră țară desfășurîndu-se în deplină libertate.

I. P. S. Sa a apreciat calitățile vocal-artistice ale corului coloniei române din Viena, prin care se promovează muzica noastră bisericească ca și muzica românească în general, el contribuind totodată la întărirea prieteniei dintre poporul român și poporul austriac.

În seara aceleiași zile, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului a oferit oaspeților vienezi o cină în sala cantinei Institutului teologic la care au participat și membrii permanentei Consiliului arhiepiscopesc ca și profesori de la Institutul teologic, cină care s-a desfășurat într-o atmosferă deosebit de cordială, în adevărat spirit frățesc, interpretîndu-se și cu acest prilej o seamă de compoziții bisericești și patriotice.

Exprimîndu-și satisfacția pentru clipele plăcute petrecute la Centrul mitropolitan din Sibiu, a doua zi, 3 septembrie a. c., corul coloniei române din Viena s-a îndreptat spre Alba Iulia.

Rep.

Reuniune ecumenistă

Sub auspiciile Consiliului Ecumenic al Bisericilor (Geneva), Biserica noastră a găzduit la Sf. Mănăstire Neamțu (Seminarul Teologic), în zilele de 6—10 septembrie a. c., o Consultație ecumenică asupra temei „Tradiție și reînnoire în învățămîntul teologic ortodox”. Au participat circa 40 delegați dinafara țării noastre, între care: I. P. S. Mitropolit Gregorius Paul Verghese (Kerala/India), P. S. Episcop prof. Anastasos Yannoulatos (Grecia) ș. a.

Delegația Bisericii noastre a fost condusă de către P. S. Episcop-vicar patriarhal *Antonie Ploieșteanul* și a cuprins P. S. Episcopi (resp. Arhiepiscop-vicari, profesori de teologie și de seminarii teologice etc. De la Sibiu a participat P. C. prof. Grigorie Marcu.

Consultația a început cu o Sf. Liturghie, săvîrșită în biserică voievodală a Mănăstirii Neamțu. Din partea I. P. S. Mitropolit *Iustin* al Moldovei și Sucevei, participanții au fost salutați și binecuvîntați de către P. S. Episcop-vicar *Adrian Botoșăneanul* (Iași), care a arătat — succint și documentat — cum se dezvoltă Biserica noastră pe multiple planuri și sprijinul de care se bucură ea din partea Ocîrmuirii țării.

În ședința inaugurală, P. S. Episcop *Antonie* a prezentat o amplă expunere cu tema „Tradiție și reînnoire”, arătînd ce face astăzi Biserica noastră în această direcție.

În aceeași ședință s-a dat citire (de către P. C. prof. C. Galeriu) conferinței întocmite de către P. C. prof. *D. Stăniloae*, cu subiectul „Pentru o reînnoire a învățămîntului teologic și a educației religioase” în Biserica. (Autorul era plecat, oficial, peste hotare.)

La lucrările care au urmat, participarea ortodoxă română în discuții a fost asigurată cu deosebire de: P. S. Episcop-vicar *Nestor Severineanul* (Craiova), P. C. rector *Mircea Chialda* (București), P. C. prorector *D. Popescu* (București), P. C. profesori *Grigorie Marcu* (Sibiu), *C. Galeriu* și *D. Radu* (București), P. C. prof. de Seminar teologic *N. Bordașiu* (București) ș. a.

Sf. Mănăstire Neamțu și Seminarul Teologic de-acolo au îngrijit cu pricepere și de cele ale Martei...

Participant